

MİHRİ: MODERN ZAMANLARIN GÖÇEBE RESSAMI

7 Mart-9 Haziran
SALT Galata

İmparatorluğun son döneminde yetişen portre ressamı Mihri (1885-1954), henüz 29 yaşındayken kadınlara mahsus güzel sanatlar okulu İnas Sanayi-i Nefise Mektebi'nin kuruluşunu sağlamasıyla toplumsal dönüşümün kayda değer aktörleri arasında yerini alır. Ancak, ömrünün büyük bir kısmını yurt dışında geçirmesi, Türkiye sanat tarihi yazımında arka planda kalmasına neden olur. Ülkeyle irtibatı gitgide kopan ve hakkında az sayıda araştırma bulunan "Mihri Rasim" ya da "Mihri Müşfik" in hikâyesine dair kimi ayrıntılar hâlen muammadır. **Mihri: Modern Zamanların Göçebe Ressamı**, Mihri'nin yerleştiği ülkelerde zamanın ruhuna göre yeniden kurguladığı kimliği ve hayatına odaklanıyor. Ayrıca, dönemin kültür ortamı ve İnas Sanayi-i Nefise'nin ilk öğrencileri üzerinden sanatçıların modernleşme sürecindeki rolünü detaylandırıyor.

Mihri, 13 Aralık 1885'te İstanbul, Kadıköy'deki Ahmed Rasim Paşa Konağı'nda doğdu. Tanınmış bir ailenin mensubu olarak büyüdüğü ayrıcalıklı çevre, küçük yaşta resme başlamasına imkân tanıdı. Ailesinin Yıldız Sarayı ziyaretinde bir resmini sunduğu II. Abdülhamid'in teşvikiyle saray ressamı İtalyan Fausto Zonaro'dan bir süre ders alıp öğrenimine Avrupa'da devam etti. İstanbul'a döndükten sonra kadınların sanat eğitimi alma hakkını savunan Mihri, 1914'te girişimleriyle kurulan İnas Sanayi-i Nefise'nin ilk kadın müdürü ve resim öğretmenlerinden oldu. Bürokratik kısıtlamalara karşın, aralarında Müzdan Arel, Güzin Duran, Nazlı Ecevit ve Fahrelnissa Zeid'in de olduğu öğrencilerinin açık havada resim yapmasına, canlı modelden çalışmasına ve eserlerinin görünürlük kazanmasına destek verdi. Döneminin önde gelen politikacı, gazeteci, kültür ve bilim insanlarıyla yolu kesişen sanatçı, bilhassa şair Tevfik Fikret'le yakın bir dostluk kurdu.

1922'de yeniden Avrupa'ya taşınan Mihri, Roma'da yaşadığı 1923 sonrasında Londra, Madrid ve Viyana'ya ziyaretlerde bulundu; 1927'de temelli New York'a yerleşti. Burada, eserleri sergilenen bir ressam ve okullarda bilfiil ders veren bir eğitimci olarak faaliyetlerinin yanı sıra, League of Women Voters [Kadın Seçmenler Topluluğu] gibi kadın hakları derneklerinin etkinliklerinde yer aldı, yapılanmakta olan Türkiye üzerine ve kadınların özgürleşmesine ilişkin halka açık konuşmalar yaptı. Amerika Birleşik Devletleri 32. Başkanı Franklin D. Roosevelt, mucit Thomas Edison ve şair Edwin Markham gibi önemli şahsiyetlerin portrelerini resmeden Mihri'nin bugüne ulaşmamış eserleri arasında Mustafa Kemal Atatürk'ün portresi de vardır.

Mihri: Modern Zamanların Göçebe Ressamı, bu üretim ve deneyim dolu yılların dünya savaşlarından ekonomik buhranlara, rejim değişikliklerinden teknolojik atılımlara nice tarihî dönemece tanıklığına dikkati çekiyor. Sergi, Rollins College Arşivleri'nden muhtelif yazışmalar başta olmak üzere kapsamlı arşiv belgeleri, gazete haberleri ve dergi yazılarıyla seçili eserler eşliğinde, çağının pasif bir tanığından ziyade aktif bir katılımcısı ve öznesi olmayı seçen Mihri'nin hayatına dair çok yönlü bir anlatım geliştiriyor.

Araştırmacılar

Özlem Gülin Dağoğlu ve Gizem Tongo

Katkıda bulunanlar

Lorans Tanatar Baruh ve Farah Aksoy (SALT) ile Ahmet Ersoy

İngilizceye çeviri

Etienne Charrière

Tasarım

Emirhan Altuner ve Özgür Şahin (SALT)

Teşekkürler

Nezih Açıba, Zeynep Anamur Perek, Adnan Çoker, Asuman Demirkök, Edhem Eldem, Marlene Elwell, Berna Gençalp, Ahmet Kamil Gören, Frédéric Hitzel, Oya Karamızrak, Garo Kürkman, Erol Makzume, Selin McCallum, Ahmet Meray, Nilay Özlü, Bahattin Öztuncay, Gülru Paksoy, Burcu Pelvanoğlu, Yavuz Selek, Ömer Faruk Şerifoğlu, Mahinur Tuna, İrvin Cemil Schick, Ayhan Tuğlu, Seza Sinanlar Uslu, Fatma Ürekli, Nur Yalman, Uğur Yeğın

Beyazıt Devlet Kütüphanesi, Cornell Fine Arts Museum - Rollins College, Cumhurbaşkanlığı Arşivi, Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri, Cumhuriyet Gazetesi Arşivi, İBB Aşıyan Müzesi, İBB Atatürk Kitaplığı, İstanbul Arkeoloji Müzeleri, İstanbul Modern Sanat Müzesi, İstanbul Şehir Üniversitesi Kütüphanesi, MSGSÜ Fotoğraf Atölyesi, MSGSÜ İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, Olin Library - Rollins College, Pera Müzesi, Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi, Topkapı Sarayı Müzesi, TBMM Kütüphanesi, Yapı Kredi Kültür Sanat

GÖRSELLER

1.

Mihri'nin resmettiđi, tarihi bilinmeyen bir portre
İstanbul Modern Sanat Müzesi Koleksiyonu - Semra Karamürsel Bağışı

2.

Mihri (ön sıra) İnas Sanayi-i Nefise Mektebi öğrenci ve öğretmenleriyle, takribî 1920
Uğur Yeğın'in izniyle

3.

Mihri'nin ABD, Florida'daki Rollins College'ın Sanat Bölümü'nde ders vereceđine
dair duyuru, 1931
Olin Library - Rollins College

Basın iletişimi

Zeynep Akan

zeynep.akan@saltonline.org

+90 212 334 22 45